

Deset družiček

Nový rok 2024, Hošťálková

Vstupní slovo: Ž. 106,47-48; 1. čtení: Iz. 65,17-25; 2. čtení - text: Mat. 25,1-13; Poslání: Zj. 21,1-7; Požehnání: Num. 6,24-26; Písne: 640; 315; 395; 724; 422; 418

1. Úvod – podobenství

Jsme na začátku roku 2024, za námi je celý čas, celé uplynulé období roku předešlého a před námi je nové období, nový rok. Za námi je čas Adventu, čas Vánoc, i když chci připomenout a zdůraznit, že Vánoce nekončí 26. prosincem, ale trvají až do 6. ledna, svátku Tří králů. Někdo si snad i oddechne, že Vánoce jsou za námi, že je konec shánění a nervozity; hlavně si oddechli obchodníci, protože v předvánočním čase byly obchody i parkoviště u nich přímo přeplněné. Ale v tomto vánočním čase, který ovšem ještě neskončil, jsme si směli zvěstovat evangelium o tom, který přišel, aby nás lidi, tedy tebe a mne, zachránil od záhuby. A toto evangelium záchrany si připomínejme také v tomto roce novém. Nechme se Božím slovem oslovit, slyšme z něj evangelium, přijímejme je a zkusme je naplňovat. Čtení z Písma, tedy textu kázání, je velmi známý. Četli jsme jej z evangelia podle Matouše, ze známé 25. kapitoly, které je známé jako podobenství o deseti družičkách a je tak tento oddíl také nadepsán v českém ekumenickém překladu. Přečteme-li si však první verš tohoto oddílu, tak tam čteme: *Tehdy bude království nebeské, jako když deset družiček vzalo lampy a vyšlo naproti ženichovi. Z toho vyplývá, že toto podobenství je o království nebeském.*

2. Deset družiček

V oddíle evangelia jsme četli o deseti družičkách, pannách a o svatbě, která nastává. A je to v přicházejícím nebeském, Božím království. Na to je potřeba, abychom se soustředili, na přicházející království našeho Pána a Boha, na Ježíše Krista. A tento příběh nechť nám slouží k připomenutí jeho příchodu a našeho postoje a očekávání. Družičky v Ježíšově době měly za úkol jít vstříc ženichovi a svítit mu na cestu. Vyšlo jich v tomto podobenství deset a byly různé; byly to vlastně dvě skupiny. Jedna skupina je nazvaná jako družičky pošetilé, druhá jako rozumné. Pošetilé si vzaly lampy, ale ne olej do zásoby, rozumné si vzaly s sebou i olej navíc. O jiném rozdílu mezi nimi nečteme. Důvod proč si jedny vzaly olej do lamp navíc a druhé ne, bychom mohli nazvat, že jedna jejich část počítala s tím, že jejich čekání na ženicha se může protáhnout a ta druhá část s tím nepočítala; myslely si, že jim bude stačit to, co mají v lampách. Čas běžel a ženich se svým průvodem nikde. Všechny usnuly, ty, které jsou nazvané jako rozumné, i ty pošetilé. Nebyl nyní mezi nimi žádný rozdíl; všechny usnuly. Jenže příběh pokračuje. Uprostřed noci se ozvalo volání – ženich je tu, jděte mu naproti. Všechny družičky dávají do pořádku své lampy. A najednou vidíme rozdíl. Ty, které počítaly s delším čekáním, očistí knoty svých lamp, dolijí olej a jsou připraveny. Ty, které s tím nepočítaly, prosí a žadoní ty, které si olej vzaly, o pomoc a o olej pro své lampy, protože jim zhasínají. Jenže se setkávají s odmítnutím. Nedostalo by se tak ani na jedny a byl by to velký problém. Posílají je, aby si šly nakoupit. Může nám jejich jedná připadat jako sobecké, ale důvod je zřejmý.

3. Příchod

Ty, které neměly dost, odchází, aby si olej pořídily a tehdy to tak bylo možné, ta druhá skupina je na místě a ženich přichází. Přichází – to je stálý Advent; nejen čtyři týdny před Vánocemi, ale vždycky, i v tomto nastávajícím roce. Ty družičky, které byly na místě a připraveny, s ním vešly na svatbu. Ta druhá skupina družiček také přijde, ale pozdě. A tak žadoní a prosí o to, aby jim bylo otevřeno. Setkávají se ovšem s tvrdým odmítnutím. Připadá nám to až příliš kruté, když slyší „neznám vás.“ Můžeme si položit otázku, co by se stalo či mohlo stát, kdyby zůstaly na místě, byť s hasnoucimi lampami bez oleje. Smiloval by se nad nimi přicházející ženich a pustil by je dál? Nevíme a je to v podstatě otázka otevřená, na kterou neumíme odpovědět, můžeme snad o tom jenom uvažovat. Leč soustředme se však na to, kde se stala chyba, že se na svatbu nedostaly a byly odmítnuty.

4. Bděte

Ten problém nebyl v tom, že by byly hůře oblečené nebo ošklivější nebo z horších, chudobnějších rodin. Problém byl v tom, že nepočítaly s delší dobou čekání, nepočítaly s tím, že jejich čekání bude tzv. „běh na dlouhou trať.“ Asi měly pocit, že to nějak vydrží, že lehce v nouzi získají někde pomoc, že to prostě nějak dobře dopadne. Můžeme tak povědět, že v tom byla docela lehkovážnost. Takové jistě napomenutí pověděné na

konci tohoto podobenství o nebeském království je vysloveno v jeho posledním verši. Čteme tam: *Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu – ve kterou Syn člověka přijde*. Slyšíme tady „bděte“, ale ony všechny usnuly; ty opatrně, i ty neopatrné. Ale když byly probuzené, ukázal se rozdíl mezi těmi, které byly připraveny, a které ne. Bylo to prosté - jedny počítaly s dlouhým čekáním, druhé nikoliv. V tom je tedy význam výzvy „bděte!“ Buďte hotoví k čekání, které může být dlouhé.

5. Co s podobenstvím

Ale vraťme se k ještě tomuto podobenství. Co vlastně podobenství znamenají a jak je můžeme číst. Obvykle vykládáme podobenství tzv. alegorickým způsobem, tedy tak, že hledáme přirovnání jednotlivých osob k nějakému skrytému významu. Hledáme co ta která postava je a hledáme její vlastnosti a co to znamená. Tak ovšem můžeme narazit na problém. Na příklad právě v tomto podobenství se olej do lamp, který jedněm chyběl a druhým ne, přirovnává k Duchu svatému. Jakkoliv tomu tak namnoze je, že olej Ducha svatého reprezentuje, tak v tomto podobenství se setkáme s problémem, když pošetilé družičky si jdou nakoupit olej u nějakého kupce a vzniká otázka, kde se tedy olej, pokud jej přirovnáme k Duchu svatému, kupuje. A vidíme, že toto přirovnání nějak neseďí. Význam podobenství je povětšinou vyjádřen jednou větou, jedním výrokem a zde je to vysloveno již uvedenou větou na konci podobenství: *Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu – ve kterou Syn člověka přijde*. Je to tedy výzva k tomu, abychom očekávali na příchod Božího království, druhý příchod Ježíše Krista a to vytrvale. Abychom tak naplňovali to, co vyznáváme v Apoštolském vyznání *sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé*. Příchod Ježíše Krista se v současné době jakoby vytrácel a přesunul se do názvu a výrazu *konec světa*. Není to nic nového a tento posun nastal již ve středověku. Ovšem uvědomme si, že konec světa si můžeme způsobit sami svým neodpovědným jednáním. Příchod Ježíše Krista ovlivnit natož vypočítávat nemůžeme. Na ten můžeme jen očekávat a být připraveni. Očekávat na druhý Ježíšův příchod ovšem neznamená žít ve strachu, že zase něco pokazíme, znamená to očekávat radostnou událost. Vždyť to nejlepší je před námi. Našemu spasení jsme nyní blíže, než když jsme uvěřili. Pán Ježíš může přijít za 5 minut nebo se ho my také nemusíme dožít. V modlitbě Páně prosíme *přijď království tvé*, avšak někdy bychom také spíše prosili, *Pane ještě nechod, ještě můj soused neuvěřil, ještě nám dej čas své milosti*. Pán Bůh nám stále ještě tento čas milosti dává; buďme však připraveni.

6. Některé důrazy

Přestože toto podobenství má své zásadní poselství v tom, že naše očekávání na Pána Ježíše má být vytrvalé a dlouhodobé, chtěl bych z něj ještě zdůraznit některé věci. Tou první je, že všechny družičky při svém čekání usnuly; všechny. Tedy ať spíme nebo nespíme, buďme připraveni. Není to nějaké skautské heslo „vždy připraven“, není to nějaké křečovité čekání nebo tzv. odevzdané čekání, ale očekávání ve službě. Povězme si to asi takovým přirovnáním. Čekat můžeme tak jako čekáme na nádraží na další vlak, protože ten nyní ujel; tak sedíme v čekárně a nudíme se. Ovšem podívejme se na mladého hochu, který čeká až z něj bude virtuos, třeba na housle, ovšem při tom každý den několik hodin cvičí. Myslím, že vidíte rozdíl mezi oběma způsoby čekání. Buď to může být čekání takové „nádražní“, nebo to může být čekání činné. Je zřejmé, které čekání bychom měli praktikovat. Ta druhá věc, kterou bych ještě chtěl zdůraznit, je snaha obstarat si pomoc, obstarat si Ducha svatého tak, že si ho někde koupíme. Tak jak to chtěly pošetilé družičky v podobenství. Rozhlédneme-li se kolem, tak to můžeme vidět na snaze lidí nějak si pomoc zajistit různými praktikami. Můžete vidět či slyšet jak mnozí chtějí čerpat sílu z přírody třeba objímáním stromů, nebo čerpat z nějakých kosmických energií nebo hledat pomoc v jakýchsi okultních praktikách od jednoduchých až po okultismus a spiritismus, či různá východní či jiná náboženství. My lidé zakotvení a pomoc potřebujeme, a tak ji hledáme. Bez naděje se nedá žít. Traduje se výrok prvního československého presidenta T. G. Masaryka, že *český člověk se potřebuje na někoho zavěsit; nezavěsí-li se na Boha, zavěsí se na hřebík*. Zavěsme se tedy na Boha; ovšem jeho milost si koupit nemůžeme, tu smíme jen vděčně přijmout.

7. Závěr

Jsme na začátku roku 2024 a před námi je toto další období našich životů. Necht' je nám i toto podobenství pomocí k tomu, abychom své životy, své všední i sváteční dny žili a prožívali v očekávání věcí příštích a to nikoli ve strachu, ale s vděčností a s čekáním tak jak onen mladý hoch čekající až z něj bude houslový virtuos a při tom několik hodin na tento nástroj cvičí. Buďme vděční za každý nový den, který je nám dán a děkujme za něj; je to Boží milost. Tak jak jsme to zpívali ve známé písni „Díky za každé nové ráno.“ Nemusíme se bát, vždyť ten který přichází nás má rád, každého z nás má rád. To si připomínejme ve dnech svátečních jako i ve dnech všedních i nastávajícím roce.